

Fredagen den 26 november 2020

P9_TA(2020)0327

Utvärdering av valen till Europaparlamentet

Europaparlamentets resolution av den 26 november 2020 om utvärdering av valet till Europaparlamentet (2020/2088(INI))

(2021/C 425/11)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artiklarna 10, 14 och 17.7,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 20 och 22,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 21, 39 och 52.1,
- med beaktande av den förklaring om artikel 17.6 och 17.7 i fördraget om Europeiska unionen som fogats till slutakten från den regeringskonferens som antog Lissabonfördraget,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, särskilt artikel 21,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, särskilt artikel 25,
- med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, särskilt artikel 29,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt princip 1,
- med beaktande av rådets beslut (EU, Euratom) 2018/994 av den 13 juli 2018 om ändring av akten om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut 76/787/EKSG, EEG, Euratom av den 20 september 1976 ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europeiska rådets beslut (EU) 2018/937 av den 28 juni 2018 om Europaparlamentets sammansättning ⁽²⁾,
- med beaktande av rådets beslut (EU, Euratom) 2018/767 av den 22 maj 2018 om fastställande av perioden för det nionde allmänna direkta valet av företrädare i Europaparlamentet ⁽³⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/673 av den 3 maj 2018 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser ⁽⁴⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2019/493 av den 25 mars 2019 om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 vad gäller ett kontrollförfarande avseende överträdelse av reglerna om skydd av personuppgifter i samband med val till Europaparlamentet ⁽⁵⁾,
- med beaktande av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen, i dess ändrade lydelse ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ EUT L 178, 16.7.2018, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 165 I, 2.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 129, 25.5.2018, s. 76.

⁽⁴⁾ EUT L 114 I, 4.5.2018, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 85 I, 27.3.2019, s. 7.

⁽⁶⁾ EUT L 304, 20.11.2010, s. 47.

Fredagen den 26 november 2020

- med beaktande av sin resolution av den 11 november 2015 om reformen av vallagen i Europeiska unionen ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2017 om att förbättra Europeiska unionens funktionssätt genom att utnyttja Lissabonfördragets potential ⁽⁸⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2017 om möjliga utvecklingar och justeringar av den nuvarande institutionella strukturen för Europeiska unionen ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 18 april 2018 om utkastet till rådets beslut om perioden för det nionde allmänna direkta valet av företrädare i Europaparlamentet ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 7 februari 2018 om Europaparlamentets sammansättning ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av sitt beslut av den 16 juli 2019 om valet av kommissionens ordförande ⁽¹²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 10 oktober 2019 om utländsk valinblandning och desinformation i nationella och europeiska demokratiska processer ⁽¹³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 februari 2019 om läget avseende debatten om Europas framtid ⁽¹⁴⁾,
- med beaktande av sitt beslut av den 18 juni 2020 om tillsättning av ett särskilt utskott om utländsk inblandning i alla demokratiska processer i Europeiska unionen, inbegripet desinformation, och fastställande av dess ansvarsområden, sammansättning och mandatperiod ⁽¹⁵⁾,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs informationsrapport från 20 mars 2019 *Verkliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning att rösta vid val till Europaparlamentet*,
- med beaktande av Interparlamentariska unionens arbete för jämställdhet, särskilt dess handlingsplan för jämställdhetsmedvetna parlament,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A9-0211/2020), och av följande skäl:
 - A. 2019 års val till Europaparlamentet hade det högsta valdeltagandet av samtliga val till Europaparlamentet under de senaste 20 åren, med 50,66 procent (en ökning med åtta procentenheter jämfört med 2014), vilket sände en positiv signal om att de europeiska medborgarna i allt högre grad intresserar sig för utvecklingen på EU-nivå och att de anser att EU-lagstiftningen påverkar deras vardag. Denna siffra döljer dock stora skillnader mellan medlemsstaterna, och andelen personer som avstod från att rösta var fortsatt stor. Det måste därför göras mer för att öka deltagandet i valen till Europaparlamentet.
 - B. Resultaten av den Eurobarometerundersökning som parlamentet beställde efter valet till Europaparlamentet 2019 visar att situationen för ekonomin och miljön var de två viktigaste prioriteringarna för väljarna, vilket tydligt visar att medborgare som deltog i valet till Europaparlamentet efterlyser fler åtgärder på EU-nivå inom dessa två politikområden, där behörigheten delas mellan EU och de nationella myndigheterna ⁽¹⁶⁾.

⁽⁷⁾ EUT C 366, 27.10.2017, s. 7.

⁽⁸⁾ EUT C 252, 18.7.2018, s. 215.

⁽⁹⁾ EUT C 252, 18.7.2018, s. 201.

⁽¹⁰⁾ EUT C 390, 18.11.2019, s. 170.

⁽¹¹⁾ EUT C 463, 21.12.2018, s. 83.

⁽¹²⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0002.

⁽¹³⁾ Antagna texter, P9_TA(2019)0031.

⁽¹⁴⁾ Antagna texter, P8_TA(2019)0098.

⁽¹⁵⁾ Antagna texter, P9_TA(2020)0161.

⁽¹⁶⁾ Eurobarometer 91.5, *EU-valet 2019: Har EU-valet fått en ny dimension?*, Europaparlamentet, september 2019.

Fredagen den 26 november 2020

- C. Det rätta valet av valsistem skapar också den rätta miljön för medborgarna att tro på sin grundläggande demokratiska rätt att rösta för sina demokratiska företrädare, och även för politiska företrädare att lyssna på sina väljare och företräda deras intressen. Detta skapar därmed självförmåga bland medborgarna.
- D. Enligt Eurobarometerundersökningen berodde det högre valdeltagandet delvis på det ökade deltagandet bland ungdomar, även om människor i åldersgruppen över 40 år fortfarande är mycket mer benägna att rösta. Mer än 50 procent av ungdomarna röstade på grund av en känsla av medborgerlig plikt och som svar på klimatkrisen.
- E. Det civila samhällets oförtröttliga engagemang spelade en avgörande roll i den proeuropeiska debatten inför valet till Europaparlamentet.
- F. Det högre valdeltagandet var också kopplat till framstegen för proeuropeiska partier som yngre generationer röstade på, vilket bidrog till den proeuropeiska majoriteten i Europaparlamentet. Resultaten för EU-skeptiker, populisterna och nationalistiska rörelser, som hotar EU:s integrationsprojekt, bör emellertid uppfattas som en varning.
- G. Det högre valdeltagandet är också ett tecken på att unionsmedborgarna vill att EU ska agera snabbt, demokratiskt och effektivt i viktiga frågor såsom social sysselsättning, levnadskostnader, dumpning, klimatförändringar, migration, skydd av grundläggande rättigheter och demokratisering.
- H. Vi måste vara effektivare och mer proaktiva när det gäller att utnyttja alla kommunikationsmedel, inbegripet digital teknik, för att främja en stark koppling mellan politiska beslut som fattas på EU-nivå och väljarnas känsla av anknytning till EU:s institutioner.
- I. Könsfördelningen bland Europaparlamentets ledamöter har visserligen förbättrats (41 procent kvinnor 2019 jämfört med 37 procent 2014), men ett parlament med jämn könsfördelning har ännu inte uppnåtts. Dessa siffror döljer stora skillnader mellan medlemsstaterna och de många utmaningar som måste övervinnas om man ska kunna uppnå en jämn könsfördelning.
- J. Ursula von der Leyen är kommissionens första kvinnliga ordförande. 13 av hennes kommissionsledamöter är kvinnor, vilket utgör den största andelen kvinnliga kommissionsledamöter någonsin.
- K. Europas mångfacetterade och mångkulturella samhälle måste företrädas bättre i Europaparlamentet.
- L. 15 medlemsstater begränsar fortfarande rösträtten för personer med funktionsnedsättning, vilket hindrar dessa medborgare från att delta och företrädas på ett meningsfullt sätt i de demokratiska processerna. Till följd av nationella bestämmelser kunde uppskattningsvis 800 000 unionsmedborgare inte utöva sin rösträtt i det senaste valet till Europaparlamentet på grund av sin funktionsnedsättning eller sina psykiska hälsoproblem.
- M. De demografiska förändringarna och den åldrande befolkningen i våra samhällen är faktorer som kommer att öka antalet personer som bor på långtidsvårdsinrättningar och sjukhus. Man bör uppmuntra till en bredare användning av de särskilda, formella arrangemang som har införts för dessa personer i många medlemsstater.
- N. Tidsfristen för registrering i röstlängden varierar kraftigt mellan medlemsstaterna, från 90 dagar till 3 dagar före valet. I Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs informationsrapport om verkliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning att rösta vid val till Europaparlamentet rekommenderas att röstlängderna stängs tidigast två veckor före valet.
- O. Enligt en gemensam rapport från den europeiska sammanslutningen av nationella organisationer som arbetar med hemlösa (Feantsa) och stiftelsen Abbé-Pierre⁽¹⁷⁾ finns det minst 700 000 hemlösa i EU medan uppemot 9 miljoner hushåll lever i gravt bristfälliga bostäder. Denna siffra har ökat med 70 procent på 10 år. Det är mycket svårt för hemlösa att rösta.

⁽¹⁷⁾ Feantsa och stiftelsen Abbé-Pierre, *Fifth Overview of Housing Exclusion in Europe 2020*, juli 2020.

Fredagen den 26 november 2020

- P. Reformen av valakten från 1976, som antogs av Europaparlamentet i dess lagstiftningsresolution av den 4 juli 2018 om utkastet till rådets beslut om ändring av akten om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut 76/787/EKSG, EEG, Euratom av den 20 september 1976⁽¹⁸⁾, har ännu inte ratificerats fullt ut av tre medlemsstater.
- Q. Parlamentet bör med förnyad kraft fortsätta med sina förslag till ändringar av valakten – som några medlemsstater ännu inte ratificerat – samt driva på arbetet för enhetliga europeiska valregler.
- R. Resultatet av valet till Europaparlamentet 2019 har lett till uppkomsten av en ny parlamentarisk majoritet bestående av olika politiska grupper med en tydlig proeuropeisk identitet.
- S. Valet 2019 kulminerade inte i att man valde ut en ordförande för kommissionen bland de olika toppkandidaterna, till följd av att rådet motsatte sig detta. Detta ledde i sin tur till minskat förtroende för processen i sig. Valet av kommissionens ordförande är beroende av att en majoritet av Europaparlamentets ledamöter ger sitt stöd. Endast en del av de unionsmedborgare som deltog i valet till Europaparlamentet ansåg att deras röst kunde göra skillnad i samband med valet av kommissionens ordförande, vilket understryker behovet att öka unionsmedborgarnas medvetenhet om processen.
- T. Förfarandet med toppkandidater är ännu inte färdigutvecklat. Det saknas bland annat möjlighet för toppkandidater att ställa upp som officiella kandidater, vilket skulle göra det möjligt för alla europeiska väljare att rösta på den toppkandidat som de föredrar och att känna till vilka kandidaterna till ordförandeskapet för kommissionen är och hur de valts av europeiska politiska partier. Parlamentet tog upp denna fråga i sitt beslut av den 7 februari 2018 om översynen av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen⁽¹⁹⁾.
- U. Systemet med toppkandidater måste snarast möjligt reformeras genom ingående reflektioner vid konferensen om Europas framtid, med beaktande av det europeiska valsysteemets proportionella karaktär, och det måste vara färdigt att tillämpas vid nästa val till Europaparlamentet 2024. Dessa reflektioner bör även omfatta den faktiska politiska roll som kommissionen och dess ordförande spelar samt eventuella därmed sammanhängande ändringar av unionens beslutsprocess.
- V. Det faktum att endast 8 procent av de tillfrågade i undersökningen uppgav att de röstade i det senaste valet för att påverka valet av kommissionens nästa ordförande⁽²⁰⁾ visar tydligt på att förfarandet för valet av kommissionens ordförande måste klargöras snarast möjligt och göras mer insynsvänligt för väljarna.
- W. Institutionella förslag, såsom gränsöverskridande listor, i enlighet med parlamentets resolution av den 7 februari 2018 om Europaparlamentets sammansättning, varigenom europeiska politiska partier och rörelser hamnar mer i centrum för valet till Europaparlamentet, en omvandling av rådet till en andra kammare i unionens lagstiftande församling, i enlighet med förslaget i parlamentets resolution av den 16 februari 2017 om möjliga utvecklingar och justeringar av den nuvarande institutionella strukturen för Europeiska unionen, eller införande av en möjlighet för europeiska politiska partier och rörelser att bilda koalitioner före valet, skulle kunna bidra till att valet till Europaparlamentet omvandlas till ett verkligt europeiskt val, i stället för den samling av 27 separata nationella val som det utgör i dag.
- X. Europaparlamentets granskning av intresseförklaringarna och dess utfrågningar av de nominerade kommissionsledamöterna utgjorde ett viktigt steg för att öka kommissionens ansvarsskyldighet gentemot parlamentet och allmänheten generellt. Denna process kan och bör förbättras ytterligare framöver.
- Y. Demokratiska processer på både medlemsstatsnivå och EU-nivå har utgjort måltavlor för främmande makt som haft för avsikt att – i vissa fall i samverkan med interna aktörer – påverka valresultat och försvaga unionen. De mekanismer som inrättats av EU-institutionerna, till exempel uppförandekoden om desinformation och systemet för tidig varning i samband med val, bidrog till att minska den utländska inblandningen under valkampanjen.

⁽¹⁸⁾ EUT C 118, 8.4.2020, s. 246.

⁽¹⁹⁾ EUT C 463, 21.12.2018, s. 89.

⁽²⁰⁾ Eurobarometer 91.5, september 2019.

Fredagen den 26 november 2020

- Z. Kommissionens begäran till sociala medier inför valet skapade förvirring och fick oavsedda konsekvenser, till exempel förbudet mot politisk reklam riktad till hela Europa, som utgör ett av de huvudsakliga sätten för europeiska politiska partier att informera om sin identitet och bli kända bland väljarna under valkampanjen inför valet till Europaparlamentet. Särskilt i denna fråga bör institutionerna utveckla en interinstitutionell strategi för att på ett positivt sätt bidra till säkerhet och stabilitet i valprocessen. Uppförandekoden är helt frivillig och fokuserar på öppenhet snarare än på faktiska begränsningar såsom i fråga om riktad politisk reklam.
- AA. Europeiska politiska partier och stiftelser skapar förutsättningar för en framgångsrik europeisk politisk debatt, både under och efter valet till Europaparlamentet, och de bör synliggöras i högre grad. Mot bakgrund av denna viktiga roll bör europeiska politiska partier och politiska stiftelser säkerställa största möjliga finansiella transparens i fråga om de medel de förvaltar, särskilt när det gäller medel från EU:s budget.
- AB. Europeiska politiska partier ställs inför olika begränsningar av valkampanjerna under valet till Europaparlamentet, bland annat den begränsade möjligheten till kampanjfinansiering och gemensamma verksamheter med de nationella medlemspartierna, och de får inte bedriva kampanjer i samband med nationella folkomröstningar om EU-frågor.
- AC. Framväxten av nya politiska partier och rörelser inför valet till Europaparlamentet har visat på medborgarnas intresse för politisk innovation.
- AD. De olika nationella reglerna för att bilda partier och få tillträde till valet till Europaparlamentet är fortsatt ett betydande hinder både för politisk innovation och när det gäller att skapa en verklig alleuropeisk politisk debatt.
- AE. Det har rapporterats att omkring en miljon unionsmedborgare på grund av organiseringen av väljarregistrering i Förenade kungariket berövades möjligheten att utöva sin rösträtt i valet till Europaparlamentet.
1. Europaparlamentet välkomnar det högre valdeltagandet i valet till Europaparlamentet 2019. Det visar att trenden med sjunkande valdeltagande i Europa kan vändas. Parlamentet ger dock samtidigt uttryck för besvikelse över det fortsatt stora antal personer som avstod från att rösta och över att uppemot hälften av alla röstberättigade väljare i EU inte röstade. Parlamentet erkänner den viktiga roll som kampanjer ledda av EU-institutionerna och det civila samhällets organisationer spelar för att öka valdeltagandet, särskilt parlamentets kampanj *Den här gången röstar jag*. Parlamentet betonar att fler åtgärder måste vidtas på lokal, regional, nationell och europeisk nivå för att uppmuntra väljarna att delta i valet till Europaparlamentet. Parlamentet anser att detta högre valdeltagande visar att en ökande andel av medborgarna är av uppfattningen att EU är rätt nivå för att hantera vår tids utmaningar, såsom ekonomin och en hållbar tillväxt, klimatförändringarna och miljöskyddet, social ojämlikhet och bristande jämställdhet, den digitala revolutionen, främjande av frihet, mänskliga rättigheter och demokrati, samt befolkningsstrukturen, och geopolitiska frågor, till exempel migration och utrikespolitik, säkerhetsfrågor och EU:s roll i världen. Parlamentet uppmanar därför samtliga EU-institutioner att ta sitt ansvar och agera utifrån det mandat som de direkt eller indirekt har fått av medborgarna.
 2. Europaparlamentet är övertygat om att trenden med ett ökat valdeltagande kan upprepas om kopplingen och ansvarsskyldigheten mellan väljare och kandidater stärks och EU-omfattande utmaningar och politiska program diskuteras i alla medlemsstater.
 3. Europaparlamentet välkomnar den stora ökningen när det gäller ungas deltagande i valet. Parlamentet uppmanar på nytt rådet och kommissionen att – inom ramen för offentliga samråd och konferensen om Europas framtid – ta hänsyn till de frågor som unga väster vikt vid och som är avgörande för kommande generationers liv. Parlamentet rekommenderar medlemsstaterna att överväga en harmonisering av minimiåldern för väljare för att ytterligare öka unga väljares deltagande.
 4. Europaparlamentet välkomnar det faktum att könsfördelningen i parlamentet har förbättrats till följd av det senaste valet. Parlamentet betonar dock att det fortfarande finns utrymme för ytterligare förbättringar för att uppnå ett verkligt jämställt parlament, och konstaterar att det förekommer stora skillnader mellan medlemsstaterna, från att välja mer än 50 procent kvinnor till att inte välja en enda kvinnlig ledamot av Europaparlamentet. Medlemsstaterna och unionsinstitutionerna uppmanas att vidta alla de åtgärder som behövs för att främja jämställdhetsprincipen genom hela valprocessen. I samband med detta understryker parlamentet betydelsen av könsbalanserade kandidatlistor. Parlamentet uppmanar kommissionen att i samarbete med parlamentet och andra organ, till exempel Venedigkommissionen, utarbeta

Fredagen den 26 november 2020

rekommendationer till medlemsstaterna i syfte att öka andelen kvinnor i Europaparlamentet, och begär att det ska införas kandidatlistor med lika många manliga och kvinnliga kandidater på valbara platser, till exempel genom användning av varvade listor eller andra motsvarande metoder, eftersom det i många medlemsstater inte finns någon lagstiftning som garanterar politisk jämlikhet i samband med val.

5. Europaparlamentet konstaterar att endast ett fåtal ledamöter av Europaparlamentet tillhör etniska, språkliga och andra minoriteter⁽²¹⁾. Parlamentet anser att kampen mot rasism samt åtgärder för att eliminera utestängning och diskriminering utgör en skyldighet som härrör från EU:s värden och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Parlamentet betonar att mer behöver göras på nationell och europeisk nivå för att ytterligare öka inkluderingen i kandidatlistor och valet av minoriteter, samt uppmanar medlemsstater och politiska partier som deltar i valet till Europaparlamentet att anta proaktiva åtgärder för att öka underrepresenterade gruppers representation.

6. Europaparlamentet påminner i detta sammanhang om de särskilda svårigheter som romer ställs inför när det gäller politiskt deltagande, särskilt i fråga om tillgång till förfaranden för registrering av väljare bland annat på grund av brist på identitetshandlingar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja väljarupplysning för romer samt romskt valdeltagande.

7. Europaparlamentet konstaterar att liknande rekommendationer skulle kunna utfärdas i fråga om utövande av passiva och aktiva valrättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påminner med stor oro om att uppskattningsvis 800 000 personer med funktionsnedsättning runt om i unionen inte kunde rösta 2019 på grund av nationella bestämmelser. Medlemsstaterna uppmanas att intensifiera utbytet av bästa praxis för att förbättra tillträdet till vallokaler för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påpekar att själva de praktiska röstningsförfarandena för väljare med funktionsnedsättning är lika viktiga som tillgång till information och vallokaler.

8. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att garantera att alla som har rösträtt, inbegripet unionsmedborgare som är bosatta utanför sitt ursprungsland, hemlösa och fängelseintagna som beviljas sådan rätt i enlighet med nationell lagstiftning, kan utöva denna rätt.

9. Europaparlamentet konstaterar att olika valkulturer har lett till en rad olika valsystem. Parlamentet anser att tydliga bestämmelser, rekommendationer och riktlinjer bör säkerställa tillnärmning i riktning mot en enhetlig europeisk vallag och lika rösträtt för unionsmedborgarna, särskilt när det gäller rätten att registrera ett parti och att vara valbar, tillgång till valsedlar, rätten att ställa upp med kandidater, tillgänglighet, fullmaktsröstning eller röstning på distans samt valdagar.

10. Valprocessen i samband med valet till Europaparlamentet 2019 var väl organiserad, trots den osäkerhet som uppstått till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Det är i detta sammanhang värt att framhålla att Europaparlamentet efter brexit på ett smidigt sätt uppnått en ny sammansättning till följd av skydds klausulen enligt sin resolution av den 7 februari 2018 om Europaparlamentets sammansättning.

11. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att före valet 2024 göra mer resurser tillgängliga på konsulaten så att kontrollerna kan intensifieras och allmänheten kan informeras om att det är olagligt att rösta flera gånger.

12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra sina lagar för att göra det lättare för hemlösa att rösta. Parlamentet betonar att kravet på bevis på adress för att rösta, i enlighet med rådets direktiv 93/109/EG av den 6 december 1993 om fastställande av närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare⁽²²⁾, kan leda till att hemlösa utesluts i länder där de inte kan få en administrativ adress. Parlamentet rekommenderar starkt att kravet på bevis på adress avskaffas för att göra det lättare för hemlösa som är fullvärdiga unionsmedborgare att rösta.

13. Europaparlamentet anser att anledningen till att förfarandet med toppkandidater inte ledde till att man fick fram en ordförande för Europeiska kommissionen efter valet 2019 var dels att inga förbättringar i tillämpningen av principen om toppkandidater gjorts baserat på erfarenheterna från 2014, dels att man gentemot unionsmedborgarna inte förklarar processen och därmed inte heller bidragit till ökad förståelse bland dem. Parlamentet har för avsikt att reformera den demokratiska processen för att välja ut en ordförande för kommissionen före nästa val till Europaparlamentet 2024. Parlamentet konstaterar dock att valet av kommissionens ordförande alltid är beroende av stöd från en majoritet av Europaparlamentets ledamöter, så att valresultatet beaktas fullt ut, i enlighet med Lissabonfördraget.

⁽²¹⁾ Kommissionens meddelande av den 19 juni 2020 *Rapport om 2019 års val till Europaparlamentet* (COM(2020)0252).

⁽²²⁾ EUT L 329, 30.12.1993, s. 34; svensk specialutgåva, område 1, volym 3, s. 76.

Fredagen den 26 november 2020

14. Europaparlamentet understryker den viktiga roll som den kommande konferensen om Europas framtid spelar i debatten om institutionella frågor, även mot bakgrund av resultatet av valet till Europaparlamentet 2019. Parlamentet välkomnar de tre EU-institutionernas kommande gemensamma förklaring om konferensen om Europas framtid och efterlyser ett snabbt antagande. Parlamentet påminner om att kommissionens ordförande åtagit sig att ta upp frågor som specifikt rör demokratiska processer och institutionella frågor, även inom ramen för konferensen, utan att det påverkar de beslut som fattas av själva konferensen i fråga om förteckningen över prioriteringar som bör tas upp.

15. Europaparlamentet betonar att valet av kommissionens ordförande är beroende av en majoritet av parlamentets ledamöter, vilket i praktiken förutsätter en koalition baserad på en programorienterad överenskommelse, vilket framgår av valet av von der Leyen-kommissionen.

16. Europaparlamentet påpekar att ingenting hindrar europeiska partier och rörelser från att bilda koalitioner inför valet till Europaparlamentet och därigenom föra fram ett gemensamt program och en enda toppkandidat för koalitionen.

17. Europaparlamentet anser att resultatet av valet till Europaparlamentet har stärkt den politiska dimensionen i samband med valet av Europeiska kommissionen och att det därför behövs en mer exakt och objektiv granskning av de nominerade kommissionsledamöternas intresseförklaringar. Parlamentet anser dessutom att denna process har belyst behovet av en teknisk och opartisk utvärdering av de nominerade kommissionsledamöternas intresseförklaringar. Parlamentet stöder de kommande diskussionerna i utskottet för konstitutionella frågor (AFCO) och utskottet för rättsliga frågor (JURI) om inrättande av ett oberoende etikorgan, som skulle kunna förses med lämpliga resurser. Parlamentet understryker dock att godkännande respektive underkännande av varje nominerad kommissionsledamot och av kommissionskollegiet i slutändan är en politisk process som Europaparlamentet ansvarar för.

18. Europaparlamentet insisterar på att alla europeiska väljare bör ha rätt att rösta på den kandidat som de föredrar till befattningen som kommissionens ordförande. Parlamentet upprepar därför att toppkandidaterna bör kunna ställa upp som officiella kandidater – valda av europeiska politiska partier som företrädare för ett enhetligt europeiskt valprogram – vid nästa val i samtliga medlemsstater. Parlamentet betonar att valet av kommissionens ordförande, med beaktande av EU:s proportionella valsystem, bör vara beroende av hans eller hennes förmåga att få stöd från en majoritet av Europaparlamentets ledamöter.

19. Europaparlamentet påpekar att de ändringar av EU:s primärrätt som föreslås i detta betänkande och som återspeglar kommissionens ökade politiska roll inom EU-ramen även bör omfatta kommissionens individuella och kollektiva ansvar gentemot parlamentet och rådet samt en omvandling av rådet till en andra kammare i unionens lagstiftande församling.

20. Europaparlamentet föreslår en reform av vallagen och beslutet om Europaparlamentets sammansättning, med både omedelbara förbättringar inför det kommande valet och en överenskommen och bindande färdplan för förbättringar även efter nästa val.

21. Trots att den överenskomna reformen av vallagen ännu inte har ratificerats av vissa medlemsstater konstaterar Europaparlamentet att följande faktorer – för potentiella förbättringar av den europeiska valprocessen – skulle kunna diskuteras, bland annat inom ramen för konferensen om Europas framtid:

- Nya metoder för röstning på distans för medborgare i val till Europaparlamentet under särskilda eller exceptionella omständigheter.
- Gemensamma regler för kandidaters valbarhet och gemensamma regler för valkampanjer och finansiering.
- Harmoniserade normer för passiva och aktiva valrättigheter i samtliga medlemsstater, inbegripet en diskussion om att sänka minimiåldern för väljare i samtliga medlemsstater till 16 år.
- Bestämmelser om ledamöternas frånvaroperioder, till exempel vid mammaledighet, föräldraledighet eller allvarlig sjukdom.

22. Europaparlamentet upprepar sin begäran om inrättande av en europeisk valmyndighet med mandat att övervaka genomförandet av riktlinjerna och bestämmelserna med avseende på den europeisk vallagen. Parlamentet rekommenderar en förstärkning av mekanismerna för utbyte mellan nationella valmyndigheter under samordning av den europeiska valmyndigheten.

Fredagen den 26 november 2020

23. Europaparlamentet uttrycker djup oro över det faktum att bevis på inblandning och desinformationskampanjer vid upprepade tillfällen framkom – ofta med tecken på utländskt inflytande – inför valet till Europaparlamentet 2019. Parlamentet lovordar kommissionens och andra institutioners insatser för att ta itu med utländsk inblandning under valkampanjerna, särskilt genom utrike tjänstens arbetsgrupp East StratCom. Parlamentet påpekar dock att de ekonomiska och mänskliga resurser som krävs för att bemöta dessa angrepp på den europeiska demokratin, även på nationell nivå, är många gånger större än de sammanlagda europeiska resurserna avsedda för detta ändamål. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att avsevärt öka finansieringen för att bekämpa utländsk inblandning. Parlamentet betonar att man måste prioritera en förbättring av den utbildning som barn får från tidig ålder på områdena medieanvändning och samhällsutbildning, såväl i samhället i stort som i skolan, i syfte att utveckla människors förmåga att tänka kritiskt och identifiera icke underbyggda uppgifter och länkar till kontrollerbar information.

24. Europaparlamentet är av uppfattningen att olaglig inblandning i valprocesser inte uteslutande är en utländsk företeelse. Parlamentet anser att de sociala mediernas innehållsfrämjande algoritmer måste granskas och vid behov regleras för att säkerställa att den information som finns tillgänglig för medborgarna inte snedvrids och att deras rätt till information skyddas under valkampanjer och även i andra sammanhang.

25. Europaparlamentet anser att svårigheterna med politisk reklam på sociala medier visar på behovet att harmonisera kampanjreglerna i hela unionen, särskilt när valet till Europaparlamentet de facto leder till alleuropeiska kampanjer där kraven på att följa 27 olika rättssystem i den digitala sfären ger upphov till hinder och brist på rättslig förutsebarhet för politiska partier och rörelser.

26. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och rådet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att effektivt bekämpa utländsk inblandning och desinformationens interna och externa dimensioner, att fullt ut samarbeta med parlamentets nya särskilda utskott för frågor om utländsk inblandning i alla demokratiska processer i Europeiska unionen, inbegripet desinformation (INGE) och att fullt ut beakta dess rekommendationer så snart dess slutsatser har lagts fram, också inför nästa val till Europaparlamentet. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att samarbeta mycket närmare med parlamentet i dessa frågor, eftersom skyddet av våra demokratiska institutioner är ett av Europaparlamentets centrala behörighetsområden.

27. Europaparlamentet erkänner de europeiska politiska partiernas, politiska rörelsernas och politiska stiftelsernas viktiga roll när det gäller att främja en europeisk politisk debatt. Parlamentet påpekar dock att europeiska politiska partier, på grund av restriktiva åtgärder på europeisk och nationell nivå, inte fullt ut kan delta i europeiska valkampanjer. Parlamentet betonar dessutom att de inte får bedriva kampanjer i samband med folkomröstningar om EU-frågor, såsom internationella handelsavtal och Förenade kungarikets folkomröstning om EU-medlemskap 2016. Parlamentet efterlyser en ytterligare anpassning av den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen för att skapa lika villkor i hela EU med avseende på val till Europaparlamentet. Parlamentet föreslår att de europeiska politiska partierna och rörelserna synliggörs ytterligare genom att deras namn och logotyper anges på valsedlarna, och rekommenderar att namn och logotyper även anges på allt material som används i kampanjer inför val till Europaparlamentet.

28. Europaparlamentet anser att de europeiska politiska partiernas programförklaringar bör kommuniceras inför valet, vilket förutsätter klara och tydliga kampanjregler. Parlamentet understryker att de europeiska valreglerna måste främja den europeiska partidemokratin, bland annat genom att göra det obligatoriskt för nationella partier som deltar i valet till Europaparlamentet att ange logotypen för sitt respektive europeiska parti bredvid den nationella logotypen på valsedeln.

29. Europaparlamentet föreslår en ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser⁽²³⁾ för att göra det möjligt för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser att fullt ut delta i det europeiska politiska rummet, bedriva kampanjer, använda kampanjmedel och vara valbara i val till Europaparlamentet, samt öka insynen i finansieringen av dem, särskilt när det gäller förvaltningen av medel från EU-budgeten och när finansieringen kommer från medlemspartier, och förbjuda donationer från privata och offentliga organ från länder utanför EU. Parlamentet betonar dock att medlemsavgifter från partier från Europarådets länder skulle kunna tillåtas i syfte att främja alleuropeiska politiska band, förutsatt att detta sker i kombination med ökad insyn.

⁽²³⁾ EUT L 317, 4.11.2014, s. 1.

Fredagen den 26 november 2020

30. Europaparlamentet påpekar att de europeiska partiernas programförklaringar fortfarande inte utgjorde en relevant del av den politiska debatten inför valet 2019. Parlamentet beklagar djupt de fall där debatten var inriktad på nationella frågor i stället för EU-frågor, utan någon direkt koppling till EU:s politik. Parlamentet anser att valens europeiska dimension kan stärkas i störst utsträckning genom ytterligare information till medborgarna om de beslut som fattas av EU och hur sådana beslut påverkar deras vardag.
31. Europaparlamentet anser att ett införande av en årlig EU-vecka som äger rum samtidigt i samtliga nationella parlament, med debatter om kommissionens arbetsprogram mellan ledamöter av nationella parlament, kommissionsledamöter, ledamöter av Europaparlamentet och företrädare för det civila samhället, skulle stödja framväxten av sammankopplade interparlamentariska offentliga områden och förbättra kommunikationen om EU-åtgärder på nationell nivå.
32. Europaparlamentet efterlyser en samordnad strategi på EU-nivå för att säkerställa mediernas bevakning av valet till Europaparlamentet, särskilt genom att se till att de politiska dagordningarna för de olika europeiska politiska aktörerna debatteras, att valbara kandidater i valet till Europaparlamentet i de olika medlemsstaterna bjuds in och att även de olika kampanjevenemangen omfattas.
33. Europaparlamentet uppmuntrar offentliga programföretag att anordna och sända debatterna mellan toppkandidaterna, samt mellan valbara kandidater i valet till Europaparlamentet, som en del av deras uppdrag att hålla allmänheten informerad.
34. Europaparlamentet anser att resultatet av valet till Europaparlamentet utgör en tydlig signal om behovet av djupgående institutionell reflektion som gör det möjligt för medborgarna, det civila samhället och deras företrädare att utforma unionens framtid. Parlamentet understryker att covid-19-utbrottet har understrukit det akuta behovet av en institutionell reformprocess på EU-nivå. Parlamentet uppmanar därför alla institutionella partner att ta sitt ansvar och genomföra en ambitiös, interaktiv och inkluderande konferens om Europas framtid som är öppen för medborgarna, det civila samhället och deras företrädare och som stärker den representativa demokratin och EU:s motståndskraft genom att uppnå konkreta resultat, och att följa upp slutsatserna från konferensen, vilket bör leda till betydande förändringar av EU:s politik och institutionella struktur och blåsa nytt liv i det europeiska projektet.
35. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådet, rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.
-